

nativum, ac literalem appellamus, non tam eum, quem verba propriè sumta præ se ferunt (ut quidem sœpissimè accidit) quam eum, qui licet verba rigide accepta eum non insinuent, tamen rectæ rationi, & ipsi menti, atque intentioni ejus, qui verba protulit, convenientissimus est: sive ille propriè, sive figuratè enunciatus sit. Id, quod ex scopô. & occasione uniuscujusque loci, subjectâ item materiâ, antecedentibus, & consequentibus, item ex collatione locorum similium, nec non ex absurditatibus palpabilibus, alioqui secuturis, aliisque id genus argumentis, aut rerum indiciis, dignosci potest, ac debet. Quid vero per rectam rationem intelligunt, explicatur in Apologiâ, eâdem hac sectione, hunc in modum. Recta ratio hic non significat vim, quâ homo ratiocinandò ex se ipso excogitare, aut invenire potest id, quod rectum, & divinæ voluntati conveniens est; sed tantum vim, quâ sensum clare, & perspicue à Deo revelatum apprehendere, aut ex verborum circumstantiis, ex antecedentibus, & consequentibus, &c. rectè, seu convenienter intentione ejus, qui verba protulit, elicere potest. Et inferius, Vis rationis rectæ, id est, convenientem & rectum verbis Jesu Christi sensum aptantis. Ac hujus generis plura videantur in Apologiâ dicto loc. Unde hæc nobis videtur esse Remonstrantium sententia, nempe in Scripturis quædam esse clara & perspicua, quædam vero obscura; in illis, quæ ad æternam salutem necessaria sunt, contineri, & locum habere Intelligentiam, in his autem Interpretationem, ac utramque absolvî posse sine ullâ internâ Spiritus S. illuminatione, solâ rectæ rationis vi atque facultate, dummodò, respectu prioris, præjudiciò, vanâ confentiâ, aliisve pravis affectibus non impediatur, sed Scripturam piè ac sedulò scrutetur; respectu vero posterioris, insuper scopum & occasionem loci, subjectam materiam, antecedentia, consequentia, &c. consideret, ac attentè examinet.

3. Indagavimus hactenus Socinianorum Arminianorumque, circa Scripturæ interpretationem, sententias, videamus nunc in quibus tam illorum, quam horum, tum cum Reformatorum, tum cum nostrâ conveniant, in quibus ab iisdem discrepent, quâ illorum opiniones distinctius adhuc, atque clarius percipiuntur ac teneantur. Animadvertendum vero hic in antecessum, sermonem nobis non haberi de rerum, quæ in S. Literis tractantur, ac traduntur, intelligentiâ ac interpretatione, quâ de illorum veritate aut falsitate, bonitate aut malitiâ judicamus, aut disceptamus; sed de illâ duntaxat intelligentiâ ac interpretatione, quâ sensum verborum, atque mentem dicentis investigamus, eruimus, ac erutam nos habere, certò ostendimus ac demonstramus. In hâc autem quædam respiciunt eum, qui intelligit & explicat, hominem putâ, seu Intellectum humanum, quædam id, quod intelligitur & explicatur, verbum nempe Dei. In iis, quæ S. Scripturas.